

(cliché De Spiegel, RMS Koekelare)

REMI DEVISSCHER
Stichter en spil van WF Koekelare

Geboren te Nieuwkapelle op 10.10.1909; verbleef tijdens Wereldoorlog I in een Belgische schoolkolonie langs de Franse kust; keerde als 9-jarige knaap naar zijn geboortedorp terug; behaalde in 1930 aan de rijksnormaalschool te Blankenberge de onderwijzersakte; werd, na een jaar waarnemende diensten in de gemeentelijke jongensscholen te Nieuwpoort en Woumen-Jonkershove, op 14.9.1931 te Koekelare in de gemeenteschool aangesteld, waar hij meestal in het 1e leerjaar stond; bekwam bij de oprichting van de RMS te Koekelare in 1956 zijn overplaatsing naar deze nieuwe instelling; na er 4 jaar in het 4e leerjaar te hebben les gegeven, werd hij er in 1960 aangesteld als hoofdonderwijzer zonder klas (functie die thans vervangen is door directeur rijkslagereschool), om in 1971 te worden op rust gesteld.

Werd in 1961 voorzitter van het WF Koekelare in opvolging van **Maurits Descamps** (1935-1946) en **dr. P. Gentiel Holvoet** (1946-1961), terwijl hij reeds viermaal (telkens voor een periode van 3 jaar) door het Provinciaal WF-verbond werd voorgedragen om, als afgevaardigde van West-Vlaanderen, zitting te nemen in de Raad van Beheer van het Hoofdbestuur te Gent.

Het
WILLEMSFONDS

genoemd naar Jan Frans Willems (Boekhout 11.3.1793 - Gent 24.6.1846),
— de Vader der Vlaamse Beweging —,
werd te Gent opgericht op 23.2.1851,
d.i. 125 jaar geleden,
en zet zich onverdroten in voor de culturele
verheffing van het Vlaamse volk.

AFDELING KOEKELARE
(gesticht in 1935)

HUIDIG BESTUUR :

Dr. Walter Holvoet (erevoorzitter),
Remi Devisscher (voorzitter & bibliothecaris),
Michel Vandepoele (ondervoorzitter),
Charles Cattrysse (secretaris-penningmeester),
Raf Seys (organisator culturele werking).
Desiré Robbelein, Yolande Cattrysse, Hubert Devriendt,
Maria Germonpré, Mr. Gentiel Beernaert, Etienne Lebleu,
André Laveyne, Luc Hindryckx, André Logghe, Marc Delanoeye,
Georges Everaert, Gerrit Germonpré.

JONG-WILLEMSFONDS

Raf Seys (erevoorzitter),
Luc Hindryckx (voorzitter), Dirk Santy (ondervoorzitter),
Alexander Cattrysse (secretaris-penningmeester),
André Laveyne (verslaggever & archivaris)
Jan Vangheluwe (public relations)
Ronny Vanaelst, Jacques Viaene

Hoofdstuk I

EEN KWARTEEUW WILLEMSFONDS TE KOEKELARE 1935-1960

Dit hoofdstuk is, op enkele aanvullende nota's na, het artikel (van Raf Seys), dat in Het Laatste Nieuws van 2 augustus 1960 verscheen.

DE STICHTING

Met het doel ook te Koekelare de volksgeest door middel van de moedertaal te ontwikkelen, werd op 18 juli 1935, onder impuls van Remi Devisscher, in onze gemeente een afdeling van het Willemsfonds opgericht.

Vooraf hadden ten huize van wijlen Maurits Descamps (thans woonhuis Desiré Robbelein), langs de Dorpsstraat, desbetreffende besprekingen plaats, die werden bijgewoond o.m. door wijlen Victor Sabbe en

Richard Maerten-Lissnijder, uit Brugge, en Albert Maertens, uit Torhout, toen nog hoogstudent, thans directeur-generaal van Het Laatste Nieuws, die de peter van de Koekelaarse afdeling worden zou.

Op 1 december van hetzelfde jaar kwam prof. dr. Hegmans, uit Gent, toenmaals algemeen secretaris van het Willemsfonds, als afgevaardigde van het hoofdbestuur de plaatselijke afdeling officieel installeren. De samenstelling van het bestuur was als volgt : Maurits Descamps (voorzitter), Remi Devisscher (secretaris), Remi Willems (penningmeester), dr. P. G. Holvoet (bibliothecaris) en Filemon Van Royen (bestuurslid.) De afdeling telde aanvankelijk 10 leden, doch reeds op het einde van het eerste dienstjaar waren het er 32 geworden. Enkele jaren later werd de 80 bereikt, om in 1960, d.i. na precies een kwarteeuw, tot 105 te zijn aangegroeid.

VOORDRACHTEN

Van meet af aan richtte de afdeling voordrachten in. Prof. Hegmans kwam het eerst aan de beurt met het onderwerp 'Gentse humor'. Dit gebeurde op 1 december 1935. Naderhand kwamen hier nog aan het woord : Carmen Maerten, Jan Schepens, Karel Jonckheere, Adolf Van Glabbeke, Marcel Stijns e.a.m.

In 1937 behandelde de Oostendse letterkundige Ary Sleeks het onderwerp 'Koekelare en mijn werk'. Het jaar daarop, na zijn uiteenzetting over 'Het WF en de Vlaamse Beweging', schreef Albert Maertens in haar gedenkboek dat de Koekelaarse voor hem de sympathiekste WF-afdeling van Vlaanderen was.

Juist vóór de oorlog werd van wal gestoken met het houden van voordrachten door de leden zelf. De reeks werd geopend door Gustaaf Haest, een eenvoudige timmerman, die het aandurfde het onderwerp

'Machtsverhoudingen in Europa' aan te snijden. Ook zuiver lokale onderwerpen als 'Faits divers in Koekelaarse volksverzen' (Raf Seys) werden aldus behandeld.

DE BIBLIOTHEEK

Op 26 november 1935 werd in 't Blauwhuis de bibliotheek van het WF geopend. Op 31 december van het volgend jaar werd zij door de Staat en Provincie erkend, hetgeen tot op heden ononderbroken zo gebleven is.

In 1949 werd ze naar de ruimere lokalen van de v.z.w. De Toekomst overgebracht. Aanvankelijk telde de bibliotheek 350 boeken, die alle door zusterafdelingen en sympathisanten geschonken werden. Reeds 't eerste jaar waren er 167 lezers ingeschreven en werden er 2.170 uitleningen geboekt. Het aantal boekdelen was intussen reeds verdubbeld. Het grootste aantal uitleningen dateert uit de oorlogsjaren. In 1944 werd het recordcijfer 13.664 bereikt.

In de eerste 25 jaar van haar bestaan werden in het totaal 176.174 boeken uitgeleend en dit aan 4.814 lezers. Op een gegeven ogenblik bekleedde de bibliotheek, wat de uitleningen betreft, de 3de plaats in de Westvlaamse WF-afdelingen, na Brugge en Knokke. In 1960 beschikte ze over 3.530 boeken. Wat het gehalte van de voorradige werken aangaat, mocht ze tot de degelijkste bibliotheken der streek gerekend worden.

GROEPSREIZEN

Tevens werd door de afdeling, sinds 1936, jaarlijks een groepsreis ingericht en werd er bovendien deel genomen aan de uitstekend ontworpen gemeenschappelijke uitstappen van het Provinciaal Verbond van het WF.

Zo hadden de leden de gelegenheid, om onder goede geleide, de suikerfabrieken van Tienen, de steengroeven van Lessen en allerlei musea en historische merkwaardigheden te bezoeken, boottochten op Leie en Schelde te ondernemen en de mooiste hoekjes te doorkruisen van Vlaanderen en de Ardennen, evenals, buiten de landsgrenzen, Zeeuws-Vlaanderen en niet in het minst de oude Vlaamse dorpen en steden in Noord-Frankrijk.

De eerste reis had plaats op 31 mei en 1 juni 1936 met als einddoel Marche-les-Dames; de laatste 21 jaar later, nl. op 14 juli 1957, naar Nadrin en Laroche. Het toenemend aantal persoonlijke voertuigen liet de groepsreizen uitsterven.

DE JEUGDKRING

Op 9 juni 1945 werd in de schoot van de afdeling een Jeugdkring gesticht met het doel, enerzijds jonge krachten te vormen, die later als actieve leden tot het WF zouden toetreden, en anderzijds de jeugd de gelegenheid te bieden de vrije tijd op een aangename en leerrijke wijze door te brengen. Ook de werking was tweërlei; voordrachten inrich-

ten, omlijst met zang en declamatie, in de wintermaanden; uitstappen ondernemen te voet, per fiets of per toerauto tijdens het zomerseizoen. Een karamelvers van Raf Seys verhaalde in 1955 de stichting op volgende luimige wijze :

't Jaar des Heren vijfenveertig
Zag te Koekelare 't licht
Vlaandrens levendigste Jeugdkring,
Sterk gelijk een godenwicht.

In geen stal werd hij geboren,
't Hemellied werd niet gehoord
En der was noch os noch ezel
En men bad geen enkel woord.

Want het kraambed was een kamer
Ergens bij een herbergier,
Jozef was geen voedstervader,
Maar wel Poele met zijn bier.

Grote glazen deed men vullen
En men tikte en men klonk.
Dat was bloed ! En 't ging aan 't stromen,
Het was leven dat men dronk !

Enz.

De eerste jaren na de oorlog bestond er een innige samenwerking met de Jeugdkring van Brugge en werden er culturele onderwerpen behandeld die werkelijk de moeite loonden.

De Jeugdkring beschikte over zijn eigen lied ('Vrijheidslied'), waarvoor in 1945 een wedstrijd werd uitgeschreven, die gewonnen werd door Roger Vandepoele. In 1955 richtte hij een declamatiwedstrijd in ter bevordering van de voordrachtskunst en van de algemeen beschaafde omgangstaal, waaraan 23 kandidaten deelnamen. — Winnaars van de wedstrijd waren : in de reeks A (8 tot 12 jaar) : Monique Vantighem; reeks B (12 tot 15 jaar) : Katrien Willems; reeks C (15 tot 18 jaar) : Frans Ledaine, toen leerling KA Ieper, met het gedicht 'Liefdesuur' van P.C. Boutens, en het prozastuk 'Sneyssens' van Albrecht Rodenbach. Voor de schoolgaande jeugd werden poppenvoorstellingen op het programma gesteld, terwijl jaarlijks tijdens de avond van 10 november, een Sint-Maarten de kinderen van de leden der afdeling ten huize met geschenken en lekkernijen ging bedenken. Tijdens zijn eerste bestuursjaar telde de Jeugdkring 67 leden, eind 1960 142.

In 1948 zag het bestuur eruit als volgt : Norbert Logier (voorzitter), Roger Willaert (ondervoorzitter), Roger Vandepoele (secretaris-penningmeester, die Simonne Opstaele, 1945-47, had opgevolgd), Gerard Viaene, Gustaaf Hindryckx, Yolande Cattrysse, Julienne Vandepoele, Julia Vanoverbeke, Raf Seys, Gilbert Dhulster, Charles Huyghe, Marcel Cuylle, Gustaaf Vanoverbeke. — Remi Devisscher, op wiens initiatief de

Jeugdkring overigens was tot stand gekomen, woonde, als afgevaardigde van de afdeling, de vergaderingen bij. — Norbert Logier, voorzitter van 1945 tot 1954, werd achtereenvolgens opgevolgd door Raf Seys (1954-55), Gilbert Dhulster (1955-57) en Michel Vandepoele (1958-63).

ONTSPANNINGSVONDEN

In 1945, ter gelegenheid van de oprichting van de Jeugdkring en het 10-jarig bestaan van de afdeling, werd in de zaal Vandepoele (voorheen Descamps, thans Robbelein) een Kerstfeest op touw gezet, dat lange tijd jaarlijks hernieuwd werd.

Ook het Verkleed Halfvastenfeest, dat voor de eerste maal op 2 maart 1946 werd ingericht, groeide uit tot een traditie.

Ofschoon de eerste keren de belangstelling eerder gering was en de bestuursleden de tekorten in de kas uit eigen zak mochten bijpassen, werden beide ontspanningsavonden geleidelijk ware successen. De opbrengst hiervan hield de kas, zowel van de Jeugdkring als van de afdeling, gaaf en gezond.

VERDERE DIENSTBAARHEID

Gedurende de mobilisatie en oorlog zorgde het WF van Koekelare voor lectuur voor de soldaten. In 1940 werd een bal ingericht, waarvan de opbrengst bestemd was voor de aankoop van boeken, die de gemobiliseerden nuttige ontspanning brachten en die gedurende de oorlog naar de krijgsgevangenkampen en naar de militaire ziekenhuizen werden gestuurd.

Jaarlijks schonk de vereniging prijzen aan leerlingen der officiële scholen, die zich bijzonder inspanden voor de moedertaal. Nooit deed een jonge of geteisterde bibliotheek op de WF-afdeling van Koekelare beroep, of onmiddellijk werd de helpende hand bereikt. En nooit stootte een Vlaams schrijver, die met moeilijkheden had af te rekenen, er op onverschilligheid.

EEN DUBBEL JUBILEUM

Op 26 juni 1955 werd het twintigjarig bestaan van de afdeling en het tienjarig bestaan van de Jeugdkring plechtig herdacht. Tijdens de academische zitting, die te dezer gelegenheid plaats had, werd het woord gevoerd door dr. P. Gentil Holvoet, Jan Schepens en Emiel Colle, onderscheidenlijk in naam van de plaatselijke afdeling, het Westvlaams Verbond en het Algemeen Bestuur van het WF, terwijl Remi Devisscher en Raf Seys respectievelijk de historiek van de afdeling en van de Jeugdkring schetsten. Aan 20 personen, die vanaf de stichting tot op dit ogenblik ononderbroken lid van de afdeling gebleven waren, werd een herinneringsdiploma overhandigd.

Vervolgens werd door Raf Seys de herinnering opgeroepen aan de Koekelaarse historicus en kostschoolhouder Pieter Lansens en werd op zijn graf een gedenkplaat onthuld met volgende twee verzen uit een

gedicht, dat de vrijzinnige dichteres Maria Doolaeghe aan zijn nagedachtenis wijdde :

Als wijsgeer, vrijheidszoon, als denker en geleerde,
Was hij voor 't goed en 't schoon begeesterd t' allen tijd.

Dit huldebetoon aan de verdienstelijke, doch totaal vergeten figuur van Lansens, mag als een van de merkwaardigste en edelste initiatieven van de Koekelaarse WF-afdeling beschouwd worden.

PIETER LANSENS

Deze noeste werker werd op 11 mei 1801 te Lichtervelde geboren en overleed te Koekelare op 22 november 1879. Hij was bevriend met Jan Frans Willems, Snellaert, Serrure, de Saint Genois, Blommaert, Van Duyse en andere mannen die zich voor de culturele verheffing van het Vlaamse volk inzetten. Hij publiceerde een aantal schoolboeken en lijvige historische werken, waaruit een ware pioniersgeest straalt.

Met zijn 'Geschiedenis van Vlaenderen' mag hij als de voorloper van De Wachter en De Seyn beschouwd worden. Hij werkte mee aan verschillende tijdschriften, o.a. aan het 'Kunst- en Letterblad', waarin hij talrijke Vlaamse sagen voor J.W. Wolf, een leerling van Jacob Grimm, optekende. In 1841 maakte hij deel uit van het Taalcongres, dat de grondregels van onze spelling vastlegde. In 1848 ging hij te Koekelare rond met een intekenlijst ten voordele van de gedenkzuil, die te Gent voor Willems zou worden opgericht. De Koekelaarse Willemsfondsen mogen in Pieter Lansens een stichtend voorbeeld zien.

NA 25 JAAR

In 1960 zag het bestuur er uit als volgt : voorzitter : dr. P. G. Holvoet; secretaris-bibliothecaris : Remi Devisscher; bestuursleden : Filemon Van Royen, Alfons Janssens, Urbain Callemeyn, Charles Cattrysse, René Proot, Desiré Robbelein en Raf Seys; afgevaardigde van de Jeugdkring : Michel Vandepoele.

Tijdens de eerste algemene ledenvergadering, gehouden op 1 juli 1936, besloot Remi Devisscher, na hulde te hebben gebracht aan de pioniers van het Willemsfonds, zijn toespraak als volgt : "Hun Vlaams vrijzinnig ideaal is ook het onze : onverzwakt en ongewijzigd. We gaan de verbintenis aan hun werk voort te zetten en hun taak, die ook de onze is, onverpoosd door te drijven tot de hoogst mogelijke bloei...". Eind 1960, na een kwarteeuw onverdroten culturele werking, onderschreef hij, samen met zijn bestuur, deze woorden nog ten volle.

Hoofdstuk II

NA EEN STAGNATIE DE HOOGTE IN 1961-1976

DE TV ZEGT HET THUIS

Ingevolge het feit dat steeds maar meer en meer tv-toestellen de huiskamers binnendrongen, verminderde het aantal deelnemers aan de voordrachtavonden gestaag, zodanig dat het bestuur zich op de duur afvroeg of het nog wel zin had er voorts in te richten. Vooraleer er evenwel zo maar mee op te houden, werden nog een paar inspanningen geleverd, die nu alle plaatsvonden in de stemmige voutezaal van

'De Kroon' op het Sint-Maartensplein. Tijdens het winterseizoen 1961-1962 werden ingericht : een beeld- en klankspel **Bloemenfeeërie** (van Roger Ostijn, uit Harelbeke); en kleurfilm over **Zwitserland, land van sneeuw en zon** (met inleiding door J. A. Philippet, uit Brussel) en als hoogtepunt een **vertelavond** met **Herman Niels**, acteur en regisseur bij het dramatisch gezelschap van de BRT, en zijn echtgenote **Paula Semer**, actrice en toenmaals leading-lady bij de Vlaamse televisie : zij brachten geanimeerde vertellingen : **De boer die sterft**, van Karel van de Woestijne, **Kindertwaalfuurtje**, van Samuel Falkland (Herman Heijermans), en **Van kwezels en zondaars**, van Ernest Claes, vertellingen op de rand van het éénmanstoneel en met een passend muzikaal decor. - De opkomst voldeed niet ! Er was evenwel een ruime publiciteit gevoerd geworden : affiches, persberichten en... een 'aantrekkelijk' overzicht der winteractiviteiten, dat, via onze peter Albert Maertens, door Het Laatste Nieuws, in gans Koekelare verspreid werd.

En nóg werd de moed niet opgegeven. In 1963-64 werden nog twee ultieme pogingen ondernomen : 1° over **Het privilege der visscherie**, door de Brugse visser Victor Depaepe, wiens boot, ondanks dit privilege (daterend van 1666), in de Engelse wateren werd gepraaid : een gebeurtenis die alsdan in pers, radio en tv. volop in de belangstelling stond; 2° opvoering (15.1.1964) van **Het dwaallicht**, van Willem Elsschot, door de bekende éénmanstoneelspeler **Joost Noydens**, waarvoor de opkomst absoluut ontoereikend was. - De avonden met Joost Noydens evenals met Herman Niels en Paula Semer, hadden beide plaats onder de auspiciën van het Ministerie van Cultuur, Dienst voor Volksontwikkeling. Eilaas ! Het WF moest nu, zoals zoveel andere verenigingen reeds, met zijn culturele activiteiten ophouden.

LITERAIRE INTERVIEWS

Reeds in 1960 had WF Koekelare naar een nieuwe formule gezocht om in deze moeilijke tijdsomstandigheden op cultureel terrein nog te blijven zijn mannetje staan. Het Provinciaal Verbond der WF-afdelingen

lichtte alle Westvlaamse afdelingen over ons initiatief in. De omzendbrief, dd. 29.8.1960, vermeldde o.m. :

"Het is een feit dat de traditionele voordrachtformule in de meeste gevallen heeft afgedaan en dat er dringend naar vernieuwing dient gezocht om opnieuw algemene belangstelling te wekken voor de volksonwikkelingsavonden. In deze geest stelt het Provinciaal Verbond van het Willemsfonds, met het oog op het komend winterseizoen, U zijn **Literaire interviews** voor, waarin de Westvlaamse letterkundigen **Jan Schepens, Luc van Brabant en Hedwig Speliers**, met **Raf Seys** over hun literaire bedrijvigheid spreken. Dit initiatief zal ongetwijfeld de belangstelling van uw leden genieten : omdat het een enige gelegenheid biedt om, op één en dezelfde avond, met vier van onze **eigen** schrijvers nader kennis te maken; vol afwisseling steekt en veel levendiger is dan de gewone voordrachten; het publiek de kans geeft zélf vragen te stellen en zodoende de interviews te helpen opbouwen." - WF Koekelare had bij de Directie Volksopleiding van het Ministerie van Cultuur kunnen bekomen dat de inrichtende verenigingen de ruimst mogelijke tussenkomst in de (geringe) onkosten verleend werden. Desondanks werden de 'Literaire interviews' slechts ingericht te Koekelare, Knokke, Brugge en Nieuwpoort.*

VOOR BRT WEST-VLAANDEREN

De aanwending van alle middelen door WF Koekelare was in de provincie vrij algemeen bekend. Dit bracht mee dat Raf Seys, in 1963, door BRT West-Vlaanderen werd uitgenodigd om in het programma 'Elk zijn zeg' (gesprekken over actuele onderwerpen) met Gaby Gyselen, Hoofd van de Culturele Dienst van de Provincie, een gesprek te voeren rond volgende vragen : Heeft het nu nog zin, in de tv.- en radiotijd, culturele manifestaties in te richten als toneelavonden, debatavonden, spreekbeurten ? Kunnen dergelijke activiteiten op vruchtbare wijze nog aanvullend werken ? Zo ja, welke concrete richtlijnen kunnen voorgesteld worden ? — Raf Seys verklaarde de bittere ervaring te hebben opgedaan dat de culturele verenigingen bijna niet anders konden dan er — althans tijdelijk ! — mee op te houden.

STAGNATIE

Op 15 januari 1964 had Joost Noydens in 'De Kroon' de zwanegang van WF Koekelare gezongen. In 1963 was ook reeds het jaarlijkse Kersten Halfvastenfeest afgeschaft geworden, terwijl hetzelfde jaar de Jeugdkring er maar het bijltje had bij neergelegd. Het ledenaantal van de af-

* Deze 'Literaire interviews' werden naderhand nog een paar keer, telkens met andere Westvlaamse auteurs en onder de titel 'Ten voeten uit', te Koekelare ingericht door het Cultureel Comité RMS, waarvan Raf Seys, van 1960 tot 1975, het presidium waarnam.

deling zakte van 105 in 1960 tot 36 in 1973. Begrijpelijk ! Het bestuur vond het niet verantwoord zijn leden nog de lidkaart aan te bieden, wanneer er niet langer iets voor aangeboden kon worden. Alleen de bibliotheek werkte voort : in 1972 telde ze 4109 boeken, 152 lezers, 5159 uitleningen; zelfs werden inmiddels de gebouwen van de v.z.w. 'De Toekomst', met inbegrip van de bibliotheek, flink gemoderniseerd (centrale verwarming etc.), wat het WF bijzonder dankbaar stemt.

NIEUWE START

In 1973 werd een nieuwe start genomen, in de mening dat de bevolking allengs wat verzadigd was geraakt aan de tv. Als lokaal werd nu 'De Zwaan' gekozen. Van meet af aan kon het WF zich verheugen in een 'vernieuwde' talrijke opkomst, zoals ze die nog nooit te voren gekend had. Het ledenaantal ging dan ook snel weer de hoogte in : van 36 leden in 1973, werden het er 72 in 1974, 89 in 1975, 118 in 1976, wat het recordcijfer is sinds het bestaan van de afdeling.

1973-74

De eerste voordrachtavond (toevallig in samenwerking met de plaatselijke afdeling van het Vermeylenfonds) had plaats op 16 november 1973 met als onderwerp **Crematie** (d.i. lijkverassing), door Edg. Masschalck, uit Oostende, die zich hiervoor helemaal inzet. Hierop volgden : een gesprekavond o.l.v. Raf Seys over **Verbetering der straatnamen te Koekelare**, waarop verschillende gemeenteraadsleden aanwezig waren; een voordracht over **Chili. Een experiment ?**, door Advocaat R. Tyberghin, uit Leper, die de onthutsende toestanden die zich in 1973 in deze Zuid-amerikaanse republiek afspeelden, had meebelevd; en een gespreksavond over **Abortus**, o.l.v. dr. Raymond van Duüren (Koksijde), als geneesheer, en ons bestuurslid mr. Gentiel Beernaert, als rechtsgeleerde.

1974-75

Tijdens dit dienstjaar werden volgende onderwerpen behandeld : een gespreksavond over **Oude herbergnamen te Koekelare**, o.l.v. Raf Seys en Urbain Riviere, een avond die zó'n succes kende dat er nog een tweede diende aan besteed te worden — als slotsom van deze beide avonden werd aan Daniël Tampere een gedenkplaat overhandigd : 'De Waepenen van de Prinsesse van Iseghem', om aan te brengen aan zijn nieuwe woning aan de Ichtegemstraat, waar zich in een ver verleden een herberg met die naam bevond; een gespreksavond over **Kerncentrales en leefmilieu**, o.l.v. dr. Raymond van Duüren (Koksijde), die werd ingericht nog geen week na de start van de eerste Belgische kerncentrale te Doel aan de Schelde; een voordracht met als onderwerp **De stem van Zuid-Afrika**, door dr. F. J. du T. Spies, van de Zuidafrikaanse Ambassade te Brussel, n.a.v. de 100e verjaring van de aanwending van het Zuidafrikaans als schrijftaal. Raf Seys dankte de spreker met het zingen van het volkslied van Zuid-Afrika :

Uit die blou van onse hemel,
Uit die diepte van ons see...

een voordracht over **Toxicomanie** (het gebruik van drugs), door ons bestuurslid André Laveyne, licentiaat in de psychologie en de criminologie; een fietstocht **Naar waar de Geraardsbloempjes bloeien** (Zande) — met ruim 70 man ! —, waar ter plaatse, door de volkskundigen Aloïs Pollet en Pamfiel Osaer, over dit zeldzaam bloempje en over de legende die er omheen hangt, werd uitgewijd; in het vooruitzicht van de 300e verjaardag van de **Slag aan de Pene** (11.4.1677), bezoek per autocar aan **Frans-Vlaanderen**.

AAN HET GRAF VAN HENDRIK BLANCKAERT

Het bezoek aan het graf van Hendrik Blanckaert te Zegerskapelle, op 15 augustus 1975, moet als hoogtepunt van de culturele uitstap naar Frans-Vlaanderen worden beschouwd. Als afstammeling van een der zeven Blanckaerts, die op 23 augustus 1328 met Nikolaas Zannekin en zovele 'Kerels van Vlaanderen' te Kassel in de strijd tegen Frankrijk sneuvelden, bleef de Blanckaertstam, tot in recente tijden, Vlaams in hart en geest. De zeer Vlaamsgezinde Hendrik (1827-1899) werd reeds in 1851, d.i. het stichtingsjaar van het WF, lid van de vereniging en lezer van het vrijzinnig, liberaal en Vlaamsstrijdend Gents weekblad 'Het Volksbelang', waaraan hij zelfs geregeld meewerkte. Hendrik Blanckaert had veel contacten met Belgische Vlamingen en was zeer goed bevriend o.a. met Paul Fredericq en Julius Hoste. A. Hans droeg in 1913 aan Hendrik Blanckaerts nagedachtenis zijn boek op over 'Frans-Vlaanderen en Zeeuws-Vlaanderen'. - Seys suggereerde er dat WF Koekelare aan het Hoofdbestuur te Gent zou ter overweging geven in 1977, ter gelegenheid van de 300e verjaardag van de Slag aan de Pene en de 150e verjaardag van de geboorte van Hendrik Blanckaert, in Frans-Vlaanderen een WF-congres in te richten met te Zegerskapelle onthulling van een Blanckaertgedenkplaat. Hij verklaarde zich bereid voor het WF, in de reeks publikaties van het Julius-Vuylstekefonds, een brochure over de Blanckaerts samen te stellen.

Aan het jong bestuurslid Luc Hindryckx vroeg Raf Seys de Jeugdkring van de WF-afdeling Koekelare tegen 25 oktober 1975 weder in te richten. Op die datum zou de afdeling haar 40-jarig bestaan vieren. Dit zou, aldus Seys, ongetwijfeld de mooiste voldoening uitmaken, die voorzitter Remi Devisscher aan zijn onverdroten WF-idealisme zou kunnen beleven. Bovendien zou door de Jeugdkring opnieuw kunnen aangeknoopt worden met een vroegere traditie : in de vijftiger jaren werd nl. door de WF-ers in spe geregeld een bezoek gebracht aan Kassel, wat nu naar Zegerskapelle zou kunnen verlegd worden.

Bij het graf van Hendrik Blanckaert ging WF Koekelare de verbintenis aan **nieuwe broederbanden met Frans-Vlaanderen** te smeden.

VIERING 40-JARIG BESTAAN

Op 25 oktober 1975, tijdens de Culturele Week, die door de plaatselijke Culturele Raad werd ingericht, werd in de voormiddag o.m. een bezoek gebracht aan het graf van **Pieter Lansens**, waar een nieuwe gedenkplaat werd onthuld (de oude plaat was in 1975 plots verdwenen) en werd

een symbolisch bezoek gebracht aan het plein in de gemeente, waar voorheen de pastorij stond, en waar het woon- en schoolhuis van Lansens op afbraak wachtte; het WF had voordien aan het gemeentebestuur Pieter Lansensplein als naam voor dit nieuwe plein voorgesteld. - In de namiddag had in 'De Blaaspijp', o.l.v. voorzitter Remi Devisscher, een academische zitting plaats met als sprekers, na Charles Cattrysse die een historisch overzicht van de afdeling gaf, **dr. Robert Vrielynck**, afgevaardigde van het Hoofdbestuur van het WF, en **prof. dr. Herman De Croo**, Minister van Nationale Opvoeding, die aan voorzitter Devisscher een mooie herinneringsschaal overhandigde. Luc Hindryckx bracht de heuglijke tijding van de **heroprichting van de Jeugdkring** — de enige in West-Vlaanderen ! — ditmaal onder de naam **Jong-WF**.

1975-76

Naast de viering van het 40-jarig bestaan, werden nog voordrachten met dia's en/of film ingericht over **Vogelliefhebberij als vrijetijdsbesteding**, door A.C. De Vriendt (Lo), over **Kastelen in de Westhoek, vóór en na Wereldoorlog II**, door Valère Priem (Ieper), **Mexico**, door Gaby Vander Cruyssen, lid van onze afdeling, **Vrouwen in het leger**, door Marc Delanoeye, bestuurslid van de afdeling, met inleiding door Luitenant-Kolonel M. Haentjens van de Luchtmachtbasis van Koksijde; deze uitzonderlijke avond werd bijgewoond door een 8-tal vrouwelijke beroepsvrijwilligers van de lucht- en zeemacht, in uniform : zelfs uit het verre Sint-Truiden waren er twee speciaal naar Koekelare gekomen; 'De Zwaan' was werkelijk veel te klein ! — Op 5 maart, in 't vooruitzicht van de verbroederingsfeesten Koekelare-Arneke (op 25 april te Arneke en op 18 juli te Koekelare), hield Raf Seys, in opdracht van het Verbroederingscomité en met de medewerking van de plaatselijke afdelingen van het Davidsfonds, Vermeylenfonds en Willemsfonds, in de zaal '2000', een voordracht over **Arneke** en over de **Penevlakte** waarin dit Fransvlaamse dorpje gelegen is. — Na een debatavond met als netelig onderwerp **Verkeersvrije winkelwandelstraat te Koekelare ?**, wat reeds heel wat deining had verwekt, doch onder de bevoegde leiding van Fries Bijttebier, Schepen van Openbare Werken van de Stad Kortrijk, voorbeeldig verliep, nam het WF, op 25 april 1976 in groten getale aan **de verbroederingsfeestelijkheden te Arneke** deel.

1976-77

Tijdens het huidig dienstjaar werd een bezoek gebracht aan de **Luchtmachtbasis te Koksijde**, waar vooraf een diamontage gevolgd werd en waar de deelnemers vervolgens, gedurende een volle namiddag, met alle details van deze militaire gemeenschap geconfronteerd werden. Op 29 oktober 1976 werd het hoogtepunt uit het 40-jaar lange culturele leven van onze WF-afdeling beleefd, nl. een toneelavond, onder de auspiciën van de Dienst voor Volksontwikkeling van het Ministerie van Nederlandse Cultuur, door het Westvlaams Theater Antigone Kortrijk, in de feestzaal van de RMS : **Suiker** van Hugo Claus, een aangrijpend

stuk over de seizoenarbeiders in Frankrijk, waarvan Koekelare hét centrum is geweest. Was de keuze van dit stuk dus wel meer dan verantwoord, dan was de belangstelling ook overweldigend : méer dan 500 toeschouwers, w.o. niemand minder dan de vader van Hugo Claus. - Op 17 november hadden we een gespreksavond met **Phiel van 't Hof**, d.i. Pamphiel Osaer, geboren (1905) en wonende te Zande (behorend tot de gemeente Koekelare), die zich 'in zijn oude dag' met het schrijven van korte verhalen en zelfs van een romantrilogie bezighoudt (zonder hierbij aan een uitgever te denken). Wat een hobby ! Ter gelegenheid van deze avond gaf Phiel aan het WF de toestemming om een van zijn verhalen, **Zo maar** nl., uit te geven. Dit gebeurde in beperkte oplage (100 ex.), die verspreid werd onder de aanwezigen en voor de rest voor de vrienden en kennissen van de auteur bestemd was. - Voor dit dienstjaar voorziet het WF nog **Te bed of niet te bed**, waarvoor Jos Ghysen speciaal uit het verre Hasselt komt; een avond met als thema **Brand I**, een met als onderwerp **Sint-Cecilia. Toneelherinneringen** en een met als onderwerp **Het Verre Oosten**, belevenissen (met film) van onze erevoorzitter dr. Walter Holvoet, die er reeds verschillende keren heentrok. Op 11 april 1977 (paasmaandag) tocht naar het **slagveld aan de Pene**. In de lente zal een fietstocht naar **De terpen van Werken** 'verreden' worden.

HET JONG-WF

Het Jong-WF, dat zich tot doel stelt, naast het organiseren van culturele manifestaties, het leefmilieu te beschermen en te verfraaien, hield in zijn eerste bestaansjaar, een **thé dansant** met presentatie van een plaat van de jonge Koekelaarse componist en zanger **Jonathan Dover**, die vroeger deel uitmaakte van het duo Demsey and Dover en nu aan zijn solo-carrière begonnen was; een serie **amateursfilmpjes** met als thema **Oud Koekelare**; op 17 juli een avond met **Alfred den Ouden**, die in 'De Blaaspijp' optrad met **Vlaamse volksliedjes uit Frans-Vlaanderen**, hetgeen werd voorafgegaan door een korte toespraak van Raf Seys over de Fransvlaming **Edmond de Coussemaeker** (1805-1876), die 100 jaar geleden overleed en algemeen bekend blijft als verzamelaar van de oude volksliederen uit zijn streek : 'Chants populaires des Flamands de France' (1856); De Coussemaeker was tevens de stichter, in 1853 te Duinkerke, en de eerste voorzitter van het 'Comité flamand de France', waarvan destijds de Koekelarenaars dr. Karel de Gheldere, Pieter Lansens en Prudence Lansens (de dochter van Pieter) lid waren. 's Anderendaags (18.7.1976) kwam Arneke het massaal naar Koekelare af; Jong WF hield, om derwijze de kas te spijzen, bij deze gelegenheid de leegstaande herberg 'Voetballokaal' (voorheen 'Havanna') open met als attractie **de 'all-around' pianist François**. Op 29.8.76 werd per autocar een reis door Frans-Vlaanderen ondernomen, met neerlegging van bloemen op het graf van **Hendrik Blanckaert** te Zegerskapelle, die voor Jong-WF van dure betekenis is.

Het Jong-WF, dat op 29 en 30 oktober, samen met het Zandse groepje Quo Vadis te Zande een **boomplantingsactie** had uitgevoerd, stond op 11 november 1976, dag van de wapenstilstand van Wereldoorlog I, voor de planting in van een **vrijheidsboom** bij het Zandse monumentje der gesneuvelden. De planting werd verricht door Serafien Debryne, ereveldwachter van Zande, laatste Zandse oud-strijder 1914-18. Deze plechtigheid, onder zeer grote belangstelling en met de medewerking van de NSB, werd opgeluisterd door de fanfare 'De Toreadors'; Charles Cattrysse, secretaris én van het WF én van de NSB Koekelare, hield de gelegenheidstoespraak. - Jong-WF heeft thans nog op zijn jaarprogramma staan : plaatsing van de oude Koekelaarse **roepsteen** tegenaan de Sint-Martinuskerk (11.12.76), **medewerking** aan een kleinkunstavond van BBC Contact RMS, aan een avond van de plaatselijke Civiele Bescherming, etc. Dat Jong-WF zijn medewerking verleent aan sommige initiatieven van de afdeling — en vice versa ! — behoeft geen betoog.

In 1955 richtte de Jeugdkring — waarvan de Koekelaarse in de provincie toen nog de enige was — een schrijven aan alle Westvlaamse WF-afdelingen, met het voorstel de oprichting of heroprichting van een jeugdafdeling te onderzoeken. Zonder het gewenste resultaat ! Zou het huidig Jong-WF, dat thans evenzeer alleenstaand is, niet eens een gelijkaardige poging ondernemen ?

VIER DECENNIA VER

In zijn toespraak als afgevaardigd lid van het Hoofdbestuur van het WF, zei dr. R. Vrielynck tijdens de viering van ons 40-jarig bestaan o.m. : "Dat de Koekelaarse WF-ers het dan toch vier decennia hebben weten klaar te spelen een bloeiende werking in stand te houden en uit te bouwen, strekt allen die eraan hebben deelgenomen tot eer. Namens het Algemeen Bestuur mag ik hen daarom zeer gemeend dank zeggen. Dank niet alleen om wat ze concreet hebben gepresteerd al die tijd, maar ook en vooral omdat ze door heel hun werking heen mede hebben bijgedragen om dit deel van West-Vlaanderen cultureel te ontsluiten. Immers, indien er thans een begin van reële emancipatie en van pluralistische openheid ook hier ter 'plekke' waar te nemen valt, dan is dit voor een goed deel te danken aan wat ik de 'uitstraling van de afdeling' zou willen heten."